

ALLEHELGEN

Gud lover os et liv efter døden

Bibeltekster

- Luk 7,11-17 (Opvækkelsen af enkens søn i Nain)
- Åb 21,1-5 (Den nye himmel og den nye jord)

Refleksioner for underviseren

- Allehelgen. Hvem tænker du særligt på i dag?
- Hvad tænker du om *det evige liv* – livet efter døden?
- Jesus gjorde døde levende – sker det stadig?

Mål

At minikonfirmanderne må

- vide, hvad allehelgen betyder.
- vide, at Jesus har magt over døden.
- vide, at Gud har et nyt og bedre sted til os, når vi dør.

KIRKEN I FOKUS

UNDERVISNINGSRUM

- *Kirkens kapel*: Gå herud og fortæl om rummet.
- *Kirkegården*: Se meget mere om kirkegården [s. 96 i bogen](#).
- *Flagstang*: Tag ud til flagstangen, og tal om, hvordan man hejser flaget på halv ved begravelser/bisættelser og hejser det, når handlingen er overstået - som et festtegn, fordi vi tror på et gensyn i Himlen.

KIRKETING

- *Det tomme kors* er de kristnes sejrssymbol. Jesus vandt over døden.
- *Den danske salmebog* har fx begravelsesritualet og bønner, når man er døende.
- *Lysgloben*, hvor man kan tænde et lys og tænke på dem, man har mistet.

- *Redskaber* til begravelser/bisættelser: Vognen eller bukkene som kisten står på, skovlen, jorden osv.
- *Knæfaldet*, som er udformet som en halvcirkel, hvor alle sidder på den samme bænk og om det samme bord. På den usynlige halvdel af cirklen sidder der ifølge traditionen mennesker og engle fra Himlen. På den måde bliver nadveren ikke kun noget, der foregår nu og her, men den rækker også symbolsk ind i evigheden.

KIRKEÅRET: ALLEHELGENSDAG

Allehelgensdag falder altid første søndag i november. Her mindes vi de døde. Både dem vi selv har mistet, og alle de mennesker som har båret den kristne tro videre gennem generationer. Gudstjenesten allehelgensdag skaber gennem bønner, salmer og musik et særligt rum til at mindes og sørge over dem, vi har mistet. I kirkeårets cirkel er dagen *hvid* ([se s. 29](#)).

BAGGRUND

- Begrundelsen for valg af tekster: Den ene er en opstandelsestekst, og i den anden giver Johannes os et glimt af Himlens hemmeligheder. Til sammen handler teksterne om død og liv efter døden.

Åb 21,1-5

- Johannes sidder på øen Patmos i Middelhavet og får syn, som han nedskrev i Åbenbaringsbogen. Johannes ser glimt af det, der foregår i Himlen, og han får at vide, at han skal skrive det ned.
- *Den nye jord*: Vi lever i dag på en jord, som bærer præg af syndefaldet. Her er krig, naturkatastrofer, løgn, forfølgelse, død, synd osv. Gud fortæller, at han vil genskabe jorden. Han vil skabe en helt ny og perfekt jord. Ligesom det var i Paradisets have, hvor Gud så, at alt var godt.
- Den amerikanske udgave af allehelgen er halloween, kendt for uhyggelig udklædning og børn, der stemmer dørklokker for at få slik. For børn er det en festlig lejlighed. Vi kan hjælpe dem til både at holde halloween og allehelgen og få lejlighed til at tale om døden og det at mindes.

LEKSIKON

Luk 7,11-17

- *Båre*: En primitiv udgave af det, som vi ellers kender som en ambulancebåre.
- *"Gud har besøgt sit folk"*: Et udtryk for af, at Jesus opvakte ved Guds hjælp. Det er også udtryk for, at vi på jorden fik besøg af Gud selv, da Jesus kom.
- *Profet*: Guds talerør til folket og den enkelte.
- *Nain*: Ligger sydvest for Genesaret Sø.
- *Enker*: På Jesus' tid var enker meget afhængige af deres sønner. Der var ingen offentlig forsørgelse. De havde kun sønnerne til at forsørge dem. Derfor var dødsfaldet en katastrofe, også rent økonomisk.
- *Grave*: Man blev begravet i huler eller klipper uden for byen. De fattige blev begravet mere simpelt.

Åb 21,1-5

- *Den hellige by*: En betegnelse for Guds menighed, der skal samles på den nye jord.

POINTER

1. Allehelgensdag mindes vi de døde.
2. Jesus er stærkere end døden.
3. Vi skal mødes hjemme hos Gud i Himlen.

INSPIRATION TIL FORMIDLING

KIRKENS SKATTEKISTE

Medbring en visse blomst og en dødsannonce. Tal om ligheden, når døden indtræder. Hvem og hvad kan skabe livet tilbage?

FORMIDLINGSFORMER

- Nødden som illustration. Vi kan ikke se, om en valnød har en nød indeni. Men vi tror det, for nogen har fortalt os, at det er sådan, det er. Vi kan heller ikke se Himlen eller den nye jord. Men vi må alligevel tro på, at det findes, som Bibelen fortæller.
- Skilte og ord ([se online](#)).
- Levende fortælling: Mød kvinden, der lige har mistet sin søn ([se online](#)).
- Flonellograf ([se online](#)).

BRUG AF SANSER

Se 1: Medbring græskar eller andre Halloween-ting.

Se 2: Medbring et bordflag eller en lille flagstang. Sæt flaget på halv. Når en begravelse/bisættelse er forbi, skal flaget hejses helt til tops som tegn på, at den døde er hos Gud.

Se 3: Så karse eller andet. Tal om, at noget kan gro frem, selvom det ser dødt ud.

Høre: Sig ord på forskellige sprog. Tal om, at alle folkeslag er repræsenteret i Himlen.

Røre: Send nødder rundt.

Gøre 1: Gå en tur på kirkegården ([se s. 96-97 for meget mere om kirkegården](#)).

Gøre 2: Tænd lys, eller læg blomster på et par grave, hvis det er oplagt.

Gøre 3: Tal sammen om døden og oplevelser i forhold til begravelser og bisættelser.

TEKST, POINTER OG SANSER

Til allehelgensdag mindes vi de døde

Allehelgensdag er en dag, hvor kirken og menigheden særligt tænker på de døde (**Se 1 + Gøre 1+2**). Fortæl, hvordan din kirke fx inviterer de familier, der har mistet i årets løb til en helt særlig gudstjeneste, hvor navnene på de, der er begravet/bisat i årets løb, bliver læst op. Nogle kirker giver fx roser eller lys, som de efterladte kan lægge på gravene efter endt gudstjeneste, hvor der inviteres til kaffe.

Det er en særlig dag, hvor vi tænker på, hvad vi oplevede sammen med dem, vi nu savner. Hvordan var deres liv? Hvad lærte vi af dem? Osv. Det er en dag, hvor vi takker Gud for alt det, vi fik lov at opleve med dem, mens de var på jorden (**Gøre 3**).

Allehelgensdag er 1. søndag i november, cirka samtidig med halloween, som afholdes 31. oktober. Halloween, som vi kender som uhyggelig udklædning, græskarhoveder, uhygge og gru (**Se 1**), er en amerikansk tradition, hvor man hylder de døde.

Som kristne skal vi ikke være bange for døden. Angsten holdes ikke borte af lysende græskarhoveder, men er væk, fordi vi kender én, der er stærkere end døden, og én, der lover mennesker et gensyn efter døden – et bedre sted – på den nye jord.

 Del oplevelser om døden og begravelser/ bisættelser. Hvad sker der i kirken, på kirkegården osv. Tal om forskellen på allehelgen og halloween.

Jesus er stærkere end døden

Fortæl beretningen med enken, hvis søn var død, og hvilken påvirkning det gav familien. (Vær opmærksom på, om nogle af børnene har haft dødsfald tæt inde på livet. Giv dem plads til at rumme de følelser, der opstår). Fortæl, hvordan Jesus greb ind, da enken og hendes søn havde allermest brug for det. Jesus så enkens sorg, og han handlede. Jesus talte til drengen, og det umulige skete. Drengen blev levende. Vildt! Guds søn kom forbi, og så kan alt ske. Fortæl evt. om andre i Bibelen, som Jesus opvakte fra de døde.

Jesus var og er stærkere end døden. Han stod op af graven og viste, at døden ikke havde magt over ham.

Selvom vi ved, at vi og alle andre skal dø engang, som manden i beretningen, så ved vi, at døden ikke er det sidste. Engang, når Jesus kommer tilbage, skal alle mennesker blive levende igen, og de, der tror på ham, kommer med på den nye jord. Hvordan det bliver, ved vi ikke; men vi ved, at både Jesus og Gud er der.

 Tal om, hvad det betyder, at Jesus er stærkere end døden.

Vi skal mødes hjemme hos Gud i Himlen

Hvordan er der i Guds himmel – på det nye sted? Fortæl, hvordan Johannes får lov at se ind i Himlen, i en ny verden, hvor alt er perfekt, ligesom da Gud skabte verden første gang. Der er ingen synd, heller ikke død, pine, sygdom og andre forfærdelige ting. Alt er godt, som der var i Edens have. Gud og Jesus kan vi se med vores blotte øje, fordi der ikke findes synd på det sted. Til den tid skal vi kunne se Gud, ligesom i Paradisets have, og vi skal se det, som Johannes beskriver (**Røre**). Gud vil tørre hver tåre af menneskers øjne, og de vil være glade. Her skabes nyt og alting blomstrer (**Se 3**). Her samles alle de, der har troet på Jesus som deres frelser. Store og små, danskere og kinesere, rige og fattige, piger og drenge osv. Her er alle sprog og folkeslag repræsenteret (**Høre**). Her er alt det, vi alle sammen elsker og kan li' – bare ganget op. Det er så stort, at vi ikke kan rumme og forstå, hvordan det er i Guds hjem, på den nye jord. Vi kan bare glæde os.

 Tal om det liv, Gud har til os efter døden. Hvordan mon der er i Himlen? Hvordan bliver det at se bedstemor, personer fra Bibelen eller ...?

Emnet i min hverdag – Tid til refleksion

Vi har hørt om allehelgensdag, hvor vi mindes de døde. Vi har hørt, hvordan Jesus viste, at han var stærkere end selve døden. Den magt har han stadig, og vi har hørt om det kristne håb, hvor Gud samler alle i Himlen, som tror på ham. Det sker, når han ny-skaber himlen og jorden. Det sted, som Johannes giver os et glimt af. Stedet, hvor ALT er godt.

 Tal om, hvad I har opdaget i dag.

 Hvordan tror du, der er i Himlen?

 Hvordan kan vi være med til at mindes de døde?

AKTIVITET OG LEG

HUSKEVERS

Jesus siger: "Jeg er opstandelsen og livet; den, der tror på mig, skal leve, om han end dør" (Joh 11,25b).

Gem 16 sten med hver et ord fra huskeverset rundt på kirkegården til hvert hold. Hvem samler huskeverset først? Stenene skal findes i den ro og stilhed, som er på en kirkegård.

Se, om huskeverset står på en af de mange gravsten på kirkegården. Hvis ja, så lad minikonfirmanderne finde frem til stenen via koder.

BØN

Oplæsningsbøn (se online)

Kære Gud. Hjælp os at takke for de mennesker, som vi savner og har mistet. Tak, fordi du er stærkere end døden og vil samle os, der tror på dig, i din Himmel. Derfor kan vi sige på gensyn. Hjælp os at invitere alle med hjem til dig. Amen.

Kreativ bøn

- Sæt lys ud på kirkegården, og lad minikonfirmanderne fortælle, hvis de kender nogen af de personer, der ligger på kirkegården. Stil jer i en rundkreds på kirkegården, og bed en bøn for dem, der lige har mistet nogen, som de holdt af.
- Lad minikonfirmanderne skrive bønner ud fra emnet. Læs bønnerne, og tænd et lys for hver bøn.

KREATIVITET

- Lav en lysestage af glas med farver fra posca-tusser, eller lav en anden form for stage. Tænd et lys for en, du har mistet ([se legekasse.dk/L746](http://se.legekasse.dk/L746)).
- Find en sten, og skriv et godt ord, som findes på en gravsten på den lokale kirkegård. Pynt stenen.
- Tag en rundtur på kirkegården, og tæl kors, find symboler, bibelvers eller gode ord, der minder om det evige liv og et gensyn hos Gud. Meget mere om kirkegården, [se s. 96 i bogen](#).

LEG

- Leg ståtrold, hvor man både kan dø og blive levende igen. Én af deltagerne skal prøve at fange de andre. Hvis man bliver fanget, skal man stå med spredte ben, og er død. Når en anden deltager kravler mellem den dødes ben er vedkommende blevet levende igen. Der kan også gives en high five for at blive levende igen. Tal om, at Jesus kan gøre os levende igen på den nye jord.
- Spil rundbold. Del deltagerne op i to hold, og spil rundbold. En af de døde på holdet kan blive levende igen, hvis der er en, der løber en hel omgang (en befrier) uden stop. Jesus vandt over det onde på korset og kan sætte mennesker fri.
- Frisbee-rundbold, der leges som almindelig rundbold. Lav regler for, hvornår man er død, og hvornår man kan opvækkes ([se legekasse.dk/L128](http://se.legekasse.dk/L128)).

FIND MERE HJÆLP – SØG **T709** PÅ SOENDAGSSKOLER.DK

 Husk, at du skal være logget ind for at søge.

